

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 85/2021, instat contra el Consell Interuniversitari de Catalunya.

Antecedents

1. En data 05/08/2021 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, per remissió de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública, un escrit de la Sra. (...) (en endavant, la persona representant) en representació de la seva filla, en aquell moment menor d'edat, (...) (en endavant, la persona reclamant), pel qual formulava una reclamació per la presumpta desatenció del dret d'accés a les seves dades personals, que havia exercit prèviament davant el Consell Interuniversitari de Catalunya (en endavant, el Consell).

La persona reclamant aportava la sol·licitud d'accés que va presentar el 26/07/2021 en la qual, a banda de fer una consulta sobre el funcionament del pagament de la matrícula a una universitat i el sistema d'assignacions de places, demanava saber *"en qué posición he quedado en lista de espera para el resto de peticiones donde no he podido acceder"*. Així mateix, també aportava la resposta del Consell de 28/07/2021, en la qual donen resposta a la consulta sobre el pagament de la matrícula però no es pronuncien en relació a la sol·licitud d'accés.

2. Mitjançant requeriment de data 18/09/2021, aquesta Autoritat va demanar a la persona representant que acredités la representació de la persona reclamant. En data 21/10/2021, va ser acreditada.

3. En data 04/11/2021, es va donar trasllat de la reclamació al Consell per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

4. El Consell va formular al·legacions mitjançant escrit de data 26/11/2021, en el qual exposava, en síntesi, el següent:

- Que *"la Sra. (...) va demanar a l'Oficina d'Accés a la Universitat (mitjançant una CQS) informació relacionada amb el tràmit de preinscripció a un grau universitari, la qual li va ser facilitada pel mateix mitjà"*.
- Que *"no consta cap reclamació presentada davant de l'Oficina d'Accés a la Universitat per la Sra. (...) en exercici dels drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició al tractament de les seves dades personals o de la seva filla"*.

Fonaments de Dret

1. És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'article 15 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, l'RGPD), referent al dret d'accés de la persona interessada, preveu que:

“1. El interesado tendrá derecho a obtener del responsable del tratamiento confirmación de si se están tratando o no datos personales que le conciernen y, en tal caso, derecho de acceso a los datos personales y a la siguiente información:

a) los fines del tratamiento;

b) las categorías de datos personales de que se trate;

c) los destinatarios o las categorías de destinatarios a los que se comunicaron o serán comunicados los datos personales, en particular destinatarios en terceros u organizaciones internacionales;

d) de ser posible, el plazo previsto de conservación de los datos personales o, de no ser posible, los criterios utilizados para determinar este plazo;

e) la existencia del derecho a solicitar del responsable la rectificación o supresión de datos personales o la limitación del tratamiento de datos personales relativos al interesado, o a oponerse a dicho tratamiento;

f) el derecho a presentar una reclamación ante una autoridad de control;

g) cuando los datos personales no se hayan obtenido del interesado, cualquier información disponible sobre su origen;

h) la existencia de decisiones automatizadas, incluida la elaboración de perfiles, a que se refiere el artículo 22, apartados 1 y 4, y, al menos en tales casos, información significativa sobre la lógica aplicada, así como la importancia y las consecuencias previstas de dicho tratamiento para el interesado.

2. Cuando se transfieran datos personales a un tercer país o a una organización internacional, el interesado tendrá derecho a ser informado de las garantías adecuadas en virtud del artículo 46 relativas a la transferencia.

3. El responsable del tratamiento facilitará una copia de los datos personales objeto de tratamiento. El responsable podrá percibir por cualquier otra copia solicitada por el interesado un canon razonable

basado en los costes administrativos. Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, y a menos que este solicite que se facilite de otro modo, la información se facilitará en un formato electrónico de uso común.

4. El derecho a obtener copia mencionado en el apartado 3 no afectará negativamente a los derechos y libertades de otros.”

En relació als drets contemplats als articles 15 a 22 de l'RGPD, els apartats 3 a 5 de l'article 12 de l'RGPD, estableix el següent:

“3. El responsable del tratamiento facilitará al interesado información relativa a sus actuaciones sobre la base de una solicitud con arreglo a los artículos 15 a 22, y, en cualquier caso, en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud. Dicho plazo podrá prorrogarse otros dos meses en caso necesario, teniendo en cuenta la complejidad y el número de solicitudes. El responsable informará al interesado de cualquiera de dichas prórrogas en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud, indicando los motivos de la dilación. Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, la información se facilitará por medios electrónicos cuando sea posible, a menos que el interesado solicite que se facilite de otro modo.

4. Si el responsable del tratamiento no da curso a la solicitud del interesado, le informará sin dilación, y a más tardar transcurrido un mes de la recepción de la solicitud, de las razones de su no actuación y de la posibilidad de presentar una reclamación ante una autoridad de control y ejercitar acciones judiciales.

5. La información facilitada en virtud de los artículos 13 y 14 así como toda comunicación y cualquier actuación realizada en virtud de los artículos 15 a 22 y 34 serán a título gratuito. Cuando las solicitudes sean manifiestamente infundadas o excesivas, especialmente debido a su carácter repetitivo, el responsable podrá:

a) cobrar un canon razonable en función de los costes administrativos afrontados para facilitar la información o la comunicación o realizar la actuación solicitada, o

b) negarse a actuar respecto de la solicitud.

El responsable del tratamiento soportará la carga de demostrar el carácter manifiestamente infundado o excesivo de la solicitud.

(...)”

Per la seva banda, l'article 13 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD), determina el següent, també en relació amb el dret d'accés:

“1. El dret d'accés de l'afectat s'ha d'exercir d'acord amb el que estableix l'article 15 del Reglament (UE) 2016/679.

Quan el responsable tracti una gran quantitat de dades relatives a l'afectat i aquest exerceixi el seu dret d'accés sense especificar si es refereix a totes o a una part de les dades, el responsable li pot sol·licitar, abans de facilitar la informació, que l'afectat especifiqui les dades o les activitats de tractament a què es refereix la sol·licitud.

2. El dret d'accés s'entén atorgat si el responsable del tractament facilita a l'afectat un sistema d'accés remot, directe i segur a les dades personals que garanteixi, de manera permanent, l'accés a la seva totalitat. A aquest efecte, la comunicació del responsable a l'afectat de la manera com aquest pot accedir al sistema esmentat és suficient per tenir per atesa la sol·licitud d'exercici del dret.

No obstant això, l'interessat pot sol·licitar del responsable la informació referida als extrems previstos a l'article 15.1 del Reglament (UE) 2016/679 que no s'inclogui en el sistema d'accés remot.

3. Als efectes establerts a l'article 12.5 del Reglament (UE) 2016/679 es pot considerar repetitiu l'exercici del dret d'accés més d'una vegada durant el termini de sis mesos, tret que hi hagi una causa legítima per fer-ho.

4. Quan l'afectat triï un mitjà diferent al que se li ofereix que suposi un cost desproporcionat, la sol·licitud s'ha de considerar excessiva, per la qual cosa l'afectat esmentat ha d'assumir l'excés de costos que la seva tria comporti. En aquest cas, només és exigible al responsable del tractament la satisfacció del dret d'accés sense dilacions indegudes.”.

En relació amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, referent a la tutela dels drets previstos per la normativa sobre protecció de dades personals, disposa el següent:

“1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.”

3. A continuació escau analitzar si el Consell va resoldre i notificar, dins el termini previst per la normativa aplicable, el dret d'accés exercit per la persona reclamant, ja que precisament el motiu de la seva queixa que inicià el present procediment de tutela de drets, era el fet de no haver obtingut resposta dins del termini previst a l'efecte.

A aquest respecte, consta acreditat que en data 26/07/2021 va tenir entrada al Consell un escrit de la persona reclamant mitjançant el qual exercia el dret d'accés a les seves dades personals. Concretament, sol·licitava “saber en qué posición he quedado en lista de espera” per accedir a les universitats on s'havia preinscrit.

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

D'acord amb l'article 12.3 de l'RGPD, el Consell havia de resoldre i notificar la petició d'exercici del dret sol·licitat en el termini màxim d'un mes a comptar de la data de recepció de la sol·licitud. En relació amb la qüestió del termini, cal tenir en compte que de conformitat amb l'article 21.3 b) de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (en endavant, LPAC) i l'article 41.7 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (en endavant, LRJPCat), d'una banda, el còmput del termini màxim en procediments iniciats a instància de part (com és el cas) s'inicia des de la data en què la sol·licitud va tenir entrada en el registre de l'òrgan competent per a la seva tramitació.

Doncs bé, tot i que el Consell va respondre el 28/07/2021 un altre assumpte plantejat per la persona reclamant al seu escrit de 26/07/2021, aliè a la normativa de protecció de dades, com era conèixer el funcionament del procediment de matrícula, amb aquell escrit no va donar resposta a la sol·licitud d'accés a les pròpies dades presentada per la persona reclamant sobre la seva posició a les llistes d'espera d'accés a les universitats on s'havia preinscrit ni tampoc ha acreditat haver-ho fet amb posterioritat.

En conseqüència, en tant que la reclamació es fonamentava en la manca de resposta a la sol·licitud d'exercici del dret d'accés, escau declarar que el Consell no va resoldre i notificar en forma i termini la dita sol·licitud presentada per la persona afectada.

4. Una vegada assentat l'anterior, escau analitzar el fons de la reclamació, és a dir si, d'acord amb els preceptes transcrits al fonament de dret 2n, procedeix en aquest cas l'accés a les dades en els termes que ho sol·licità la persona reclamant.

Com a punt de partida cal tenir en compte que l'article 15 de l'RGPD configura el dret d'accés com el dret de l'afectat a obtenir informació sobre les seves pròpies dades personals que són objecte de tractament i, en tal cas, accedir a les dites dades i a la informació sobre les finalitats del tractament, les categories de dades personals, els destinataris als quals s'han comunicat o es comunicaran les dades personals, així com a la resta d'informació detallada a l'article 15.1 del RGPD. A més, l'article 15.3 de l'RGPD reconeix expressament el dret de tota persona a obtenir del responsable del tractament una còpia del document on constin les dades personals respecte les quals s'ha sol·licitat l'accés.

En aquest cas, tot i les alegacions formulades pel Consell el 26/11/2021 en sentit contrari, és clar que quan la persona reclamant va sol·licitar conèixer en quina posició havia quedat a les llistes d'espera per accedir a les universitats on s'havia preinscrit, estava exercint el seu dret d'accés a dades personals el 26/07/2021.

El dret d'accés és un dret personalíssim, i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades personals. Tal com ja s'ha avançat,

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

mitjançant el dret d'accés el titular de les dades pot conèixer quines dades sobre la seva persona són objecte de tractament. A més, aquest dret podria ser la base de l'exercici d'altres drets, com ara els de rectificació, supressió, limitació, portabilitat o oposició.

És per això que les limitacions a aquest dret d'accés han de ser les mínimes atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades personals. Les causes de denegació del dret d'accés les trobem a l'article 23 de l'RGPD, les quals han d'estar previstes a "*través de medidas legislativas*" (art. 23.1 RGPD).

Cap d'aquestes causes concorre en el present supòsit, de manera que la persona interessada té dret a que es faci efectiu el seu dret d'accés.

En definitiva, procedeix estimar la present reclamació de tutela del dret d'accés, atès que en el present procediment ha quedat acreditat que la persona reclamant va exercir davant el Consell el dret d'accés per "*saber en qué posición he quedado en lista de espera*" per accedir a les universitats on s'havia preinscrit, i també consta acreditat que amb la contestació duta a terme pel Consell no es va fer efectiu el dret d'accés exercit.

5. De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010 i 119 del RLOPD, en el casos d'estimació de la reclamació de tutela de drets, s'ha de requerir al responsable del fitxer per tal que en el termini de 10 dies faci efectiu l'exercici del dret. D'acord amb això, procedeix requerir l'entitat reclamada per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, faci efectiu l'exercici del dret d'accés de la persona reclamant. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés en els termes exposats i es notifiqui a la persona reclamant, en els 10 dies següents l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Per tot això, resolc:

1. Estimar la reclamació de tutela formulada per Sra. (...) en representació de la seva filla menor d'edat, (...) contra el Consell Interuniversitari de Catalunya.
2. Requerir al Consell Interuniversitari de Catalunya per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució faci efectiu el dret d'accés exercit per la persona reclamant. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés, en els 10 dies següents l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.
3. Notificar aquesta resolució al Consell Interuniversitari de Catalunya i a la persona reclamant.
4. Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de l'LPAC o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,